

FRANČIŠKOVA SONČNA PESEM

Uvodna molitev:

Najvišji, vsemogočni, dobri Gospod,
tebi hvala, slava in čast in ves blagoslov.

Tebi, najvišjemu, edinemu pristoji
in nihče ni vreden tebe imenovati.

Vzemi si nekaj minut tihote in skleni molitev s Slava Očetu.

Uvodna dinamika:

Poskusi napisati kitico pesmi- daj ji tudi naslov. Pri tem uporabi naslednjih pet besed: zima, 2021, pikapolonica, Frančišek, trava). Glagole dodaj sam. Lahko pa pesem napišeš čisto po svoje.

Tema: KULTURA

V mesecu februarju imamo Slovenke in Slovenci posebno čast, da smemo ovrednotiti kulturo in znotraj te ponovno odkriti poezijo, za katero marsikateri teolog pravi, da je pot v mistično srečanje z Bogom. Ta misel me zelo nagovarja, zato nam vsem skupaj privoščim, da s pomočjo našega svetega pesnika Frančiška (velja za začetnika poezije v Italiji. Poezija ga je gotovo še bolj odprla v srčnosti in domačnosti, živosti, preprostosti ... do troedinega Boga) zakorakamo v kulturo.

Kaj pa kultura sploh je? Wikipedija pravi:

Kultura je skupek dosežkov, vrednot človeške družbe kot rezultat človekovega delovanja, ustvarjanja. Je dejavnost, ki obsega področje človekovega umskega, zlasti umetniškega delovanja, ustvarjanja. Je tudi lastnost človeka glede na obvladanje, uporabljanje splošno veljavnih načel, norm, pravil pri vedenju, ravnanju. In je nenazadnje tudi dejavnost, ki si prizadeva zlasti za razvijanje in ohranjanje človekovih telesnih sposobnosti in zmogljivosti:

Medtem ko je poezija (SINONIM: lepo, lepota, pesništvo, prijetno) opisana kot literarno ustvarjanje, katerega izrazna oblika je pesem, pesništvo. Hkrati pa pomeni tudi čustvenost, lepota: v tem delu je veliko poezije; (poet je zelo prijeten človek; kdor je brez poezije resen, zadržan, tog).

Taka je svetna razlaga. Za duhovno razlago pa bi vzel primer našega brata Frančiška in njegovo Sončno pesem. (Besedilo je povzeto po minoritski spletni strani-duhovnost)

Najbolj znano delo sv. Frančiška je gotovo Sončna pesem. Večina poznavalcev je ne označuje kot hvalnico vsemu stvarstvu, ampak kot izraz Frančiškove povezanosti z naravo in njegove ljubezni do nje, toda pri tem gredo mimo Frančiškovega hotenja. S to hvalnico ima Frančišek pomembno mesto v italijanski literaturi. Pesem ima tako umetniško vrednost kot tudi globok religiozni pomen. E. Renan jo je poimenoval: "najlepša religiozna poezija za evangelijem". Hvalnica stvarstva je daleč presegala krščanski kulturni krog. Cenjena je tudi v judovstvu, islamu in celo hinduizmu. Ta mojstrovina naj bi bila napisana okoli leta 1250, v obdobju, ko je cvetelo pisanje hvalnic.

Hvalnico stvarstva nekateri drugi viri imenujejo Hvalnica Gospodu preko njegovega stvarstva. Osnovni motiv celotne Sončne pesmi je hvaljenje Boga zaradi vsega, kar je ustvaril.

Ker pa vemo, da se največkrat najgloblje, prečišene besede rodijo iz stiske in nemoči, pogledajmo v kakšni situaciji je bil sv. Frančišek. Tu nam bo prišel na proti življenjepisec sv. Frančiška, Tomaž Čelanski.

Ta nam v drugem življenjepisu sv. Frančiška (1246/47) opiše nekatere bolezni, ki so ga mučile. Zgodaj je zbolel za kronično malarijo, ki se kaže po vročini, slabosti in bolečinah v glavi. S potovanja po Palestini in Egiptu je prinesel očesno bolezen, zaradi katere so se mu oči stalno solzile. Bil je slabokrven, na želodcu in črevesju pa je imel rane. Poleg tega je septembra 1224 dobil Kristusove rane. Ne moremo pa pozabiti tudi bolečin, ki mu jih je povzročala usoda reda.

Natančnejši opis okoliščin, v katerih je nastala Sončna pesem, nam nudi zbirka besedil iz Perugie: "Generalni minister je Frančišku dve leti pred njegovo smrtjo ukazal, da naj pusti, da bi mu zdravniki pomagali. Blaženi Frančišek je bil takrat že zelo bolan, zlasti na očeh. Bival je pri Svetem Damijanu, v celici iz slame... Takrat je bilo zelo mrzlo in vreme ni dopuščalo zdravljenja. Po petdesetih dneh Frančišek ni mogel več prenesti niti dnevne svetlobe niti svetlobe ognja. Zato je ostajal v hiši in v celici, kjer je bilo mračno. V

očeh je imel močne bolečine, tako da tudi ponoči skoraj ni mogel spati. To je še dodatno obremenjevalo zdravljenje njegovih oči in drugih bolezni. Če si je že želel spočiti, pa je bilo v hiši in v celici toliko miši, da so neprestano tekale okrog njega in plezale čezenj. Motile so ga celo pri molitvi. Pa ne le ponoči, tudi podnevi so lezle na mizo, ko je on jedel."

Tomaž iz Čelana poroča, kako je Francišek neke noči začel pomilovati samega sebe. Toda, ni ostal pri sebi, ampak se je v molitvi obrnil k Bogu. Bog mu je obljubil "velik in dragocen zaklad" in mu rekel: "Brat, bodi zadovoljen in vriskaj v svojih boleznih in težavah. Počuti se tako gotovega, kot bi že bil v mojem kraljestvu. Tvoja bolezen je dota za moje kraljestvo. Kot plačilo za potrpežljivost boš prejel delež mojega kraljestva".

Kot je zapisano v zbirki besedil iz Perugie, je Francišek takrat rekel: "Na čast Bogu in v našo tolažbo ter spodbudo želim sestaviti novo pesem o stvarstvu, ki nas vsak dan razveseljuje in brez katerega mi ne bi mogli živeti. Človeštvo v stvarstvu zelo žali Stvarnika. Vsak dan smo nehvaležni za njegovo milost, ker našega Stvarnika in dobrotnika ne ljubimo tako, kot bi ga morali." Sedeč se je zamislil in rekel: "Najvišji, vsemogočni in dobri Gospod." Temu je dodal še melodijo in naučil tudi svoje spremljevalce, da so jo peli.

Pri Sončni pesmi so tako odločilne okoliščine, v katerih je nastala. To ni bil sončni vzhod ali čudovit zahod niti kakšno čudovito doživetje pomladi. Razlog je gotovost odrešenja, ki mu je bila dana v težki bolezni. Ker je Bog tisti, ki zdravi, je Francišek njemu posvetil pesem.

Predlog vprašanj za pogovor po telefonu:

Kaj mi pomeni poezija? Kako jo razumem?

Kako vidim kulturo v našem bratstvu OFS?

Kaj lahko sam(a) storim, da bo med nami več kulture?

Molitev – Sončna pesem

Kitica soncu:

2. Hvaljen, moj Gospod, z vsemi tvojimi stvarmi
posebno s soncem, velikim bratom,
ki razsvetljuje dneve in nas.
Lepo je in v velikem sijaju žari.
Tebe, najvišji, odseva.

Kitica luni in zvezdam:

3. Hvaljen, moj Gospod, v sestri luni in zvezdah;
ustvaril si jih na nebu jasne, dragocene in lepe.

Kitica vetru:

4. Hvaljen, moj Gospod, v bratu vetru in zraku,
v oblačnem in jasnem, sploh vsakem vremenu,
s katerim ohranjaš svoje stvari.

Kitica vodi:

5. Hvaljen, moj Gospod, v naši sestri vodi;
mnogo koristi ponižna, dobra in čista.

Kitica ognju:

6. Hvaljen, moj Gospod, v našem bratu ognju,
v katerem nam noč razsvetljuješ;
lep je in vesel in krepak in močan.

Kitica zemlji:

7. Hvaljen, moj Gospod, v naši sestri zemlji,
ki nas kakor mati hrani in nam gospodinji
in prinaša različno sadje
in pisane rože z zelenjem.

Kitica miru:

8. Hvaljen, moj Gospod,
v onih, ki zaradi tvoje ljubezni odpuščajo
in prenašajo slabosti in trpljenje.
Blagor njim, ki ostanejo v miru,
zakaj ti, Najvišji, jih boš kronal.

Kitica smrti:

9. Hvaljen, moj Gospod, v naši sestri smrti,
ki ji nihče v življenju ne uide.
Gorje njim, ki umrjejo v smrtnem grehu,
a blagor njim, ki počivajo v tvoji najsvetejši volji,
zakaj druga smrt jim ne bo mogla storiti žalega.

Zaključna kitica:

10. Hvalite in povečujte mojega Gospoda
in zahvalite se mu
in služite mu v veliki ponižnosti.